

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 Vtrùm hæc diuisio dominiorum licita fuerit, & commoda humano generi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

& clarius q.73.a.4.ad 1. vbi docet, in cuiusque arbitrio esse pati detrimentum suae fama, nisi hoc verget in detrimentum aliorum. Idem docet Sotus libro 4. de Iustitia q.2.a.3. & Adrian.in 4. quaest. de restitutione, circa finem. Couar. l.2. variarum c.2. num.8.& alij recentiores.

Probatur Primò, quia homo famam & honorem, post vitam diuinitus acceptam, sibi acquirit & auget, sicut res ceteras: ergo est illius dominus vt ceterarum.

Secundò, Quia nisi esset dominus, non posset eius restitutionem condonare: (nemo enim condonare potest quod non est suum) atqui certum est posse condonare eius restitutionem. Nec obstat (quod contra hanc rationem obiicit Adrian.) quòd possimus condonare mutilatione membri, cuius tamè non sumus domini: quia si membrum posset restitui sicut fama, non possemus condonare. quòd igitur condonamus, est satisfactio pro illata iniuria, & restitutio pecuniaria pro damno secuto: non autem propriè restitutio membri.

Tertiò, quia in multis casibus possumus nos in famam. Primò, ad petendum consilium. Secundò, ad nostri humiliationem, sicut Iatro ille apud Climacum Gradu 4: qui publicè grauissima crimina confessus est. Tertiò, ad vitandum peccatum superbiae vel aliud. Quartò, quando iniuste aliquem infamauimus, tenemur restituere ipsi famam, etiam cum nostra infamia, si opus est; atqui si non essemus famae domini, nihil horum liceret: sicut non licet seipsum occidere, mutilare, vulnerare, ob horum finium aliquem.

Contrà obiicitur Primò, Ecclesiastici 41. Curam habe de bono nomine, &c. ergo non licet famam negligere. Resp. Non licet eam negligere sine iusta ratione: hinc tamen non sequitur, hominem non esse eius dominum: quia etiam pecuniae sine iusta causa profundi non debent.

Obiicitur Secundò, D. August. lib. de Bono viduitatis cap. 22. dicit, conscientiam nostram esse necessariam nobis, famam proximis, ac proinde crudelem esse qui famam negligit.

Resp. Fama nostra tripliciter potest esse proximi necessaria. Primò, quando ex nostra fama ita pender, fama proximi, vt ex nostra infamia illius infamia sequatur: sicuti ex infamia Monachi sequitur infamia quaedam monasterij. Secundò, quando fama nostra est necessaria vt proximo prestemus officium ei stricto iure debitum, sicut fama personae publicae, Episcopi, Parochi, Abbat, necessaria est vt bene regat subditos. & in his duobus euentis, multorum iudicio contra Iustitiam peccat, qui se infamat: non quia praecise se ipsum fama priuat; sed quia ex consequenti proximo nocet, vel inferendo infamiam, vel se reddendo ineptum ad ei impendendum debitum officium. Tertiò, quando non ex officio, sed solum ex charitate proximo prodesse tenemur, & per infamiam ad hoc reddimur inepti; tunc solum contra charitatem peccat, qui se infamat: sicut contra charitatem peccat, qui pecuniam, qua pauperibus prodesse poterat, abiicit. Hæc de dominio vitæ & famae; cetera dicentur infra cap.9. de Homicidio. & cap.11. de Detractione.

60
Tripliciter fama nostra proximi necessaria.

CAPVT QVINTVM.

De modo acquirendi dominij in res, quæ vel nullius, vel communes sunt: vbi de mancipiis, venatione, piscatione, aucupio, thesauris.

Constat Dubitationibus 18.

DVBITATIO PRIMA.

Quomodo facta sit prima rerum diuisio seu distinctio dominiorum.

DVBITATIO II.

Utrum hæc diuisio dominiorum licita fuerit, & commoda humano generi.

D. Thom. quaest. 66. art. 1. 2.

Resp. Post peccatum hæc dominiorum diuisio non solum fuit licita, sed etiam salutaris generi humano.

Quòd licita fuerit, est certò tenendum. Nam ex multis Scripturæ locis constat, licitè aliquid tamquam proprium possideri: & contrarium est hæresis quorundam, qui vocati sunt Apostolici, vt refert D. Aug. hæresi 40. & Epiphanius hæresi 61. qui asserbant hominè non posse saluari, nisi viueret

D 3 instat

Occupatio. Sortitio.

RESPONDEO, Hæc distinctio facta est partim occupatione, partim sortitione. hi enim sunt primi modi acquirendi dominij. Nam posteri Adæ in hunc mundum veluti in amplissimam domum opibus refertam venientes, vt quisque prior aliquid occupasset, ita quoque dominus illius efficiebatur. quòd si dubium erat vter prior occupasset, vel si ante occupationem plures ad idem aspirabant, sorte decidebatur. Similiter post diluuium, filij Noè alij aliam terræ partem, maxime post linguarum confusionem occupauere, vel sorte diuisere; vt patet Genes. 10. & 11. Deinde crescente genere humano, illæ partes multipliciter rursus, & propè in infinitum scetæ, diuisæ & distractæ sunt.

Apostolici in star Apostolorum, nudus ab omni diuitiarum proprietate. Idem docuit Pelagius, vt colligitur ex Augustino epist. 106. quæ est ad Paulinum.

Quod etiam commoda generi humano, Probatur Primò, Si possessiones mansissent communes, relictæ fuissent incultæ; tum quia homines facile negligunt communia, tamquam parum ad se pertinentia; maxime autem curant propria, iuxta illud Aristotelis, *Amabile bonum cuique autem proprium*: tum quia quisque fugit labores, præsertim abiectos & graues, (quales sunt in agricultura & rebus mechanicis) sectaturque otium & dignitatem quamobrem quisque alteri talium rerum curam & procuratorem reliquisset.

Secundò, Si mansissent communes, mundus arderet perpetuis contentioibus & bellis: quia plerumque plures concurrerent ad eandem rem occupandam, qui se mutuo conarentur impedire: & potentiores plerumque omnia raperent. nec *meum & tuum* (quæ dicuntur esse potissima causa dissensionum) tunc minus fuissent quam modò: quisque enim conatus fuisset rem communem, dum ea vtendum esset, facere suam; sicque assidua rixa & pugna inter homines extitissent. his incommodis per diuisionem vticumque occursum est: multò enim pauciores & rariores sunt nunc occasiones, quam tunc fuissent: (vnde Genes. 13. cum essent iurgia coorta inter familiam Abrahæ & Lot communiter pascentes, diuisione regionis conciliati sunt) quamuis ob hominum prauitatem non omnia incommoda vitari potuerint. Denique idipsum Aristoteles lumine naturæ ductus docuit lib. 2. Polit. c. 2. & 3.

Obicitur Primò, *Iure naturæ omnia sunt communia*, vt habetur cap. Ius naturale, d. 1. ergo etiam post peccatum omnia debent esse communia.

Respondent quidam, in statu innocentie omnia Iure naturæ debuissent esse communia, sed hoc ius post lapsum esse reuocatum, & ideo potuisse fieri diuisionem. Colligitur ex Scoto in 4. d. 15. q. 2. a. 1. conclus. 1. & 2. Sed contra Primò, quia etiam communitas rerum valde fuerit consona statui innocentie; nullo tamen præcepto diuio vel naturali vetabantur inducere diuisionem: quia Deus res istas inferiores hominum dispositioni subiecit, & ex hac diuisione nihil incommodi secutum fuisset. nam singulis relictum fuisset quod abundè sufficeret: & quibus cum altero libentissimè ex rebus suis communicasset. Secundò, non rectè dicitur Ius naturæ abrogatum: tum quia est immutabile & perpetuum, vt pote immutabilem rectitudinem continens: tum quia Ius non dicitur reuocari ex eo quòd cesserit eius obligatio in aliquo ratione aliquid circumstantiæ mutata: (alioquin Ius naturale, quo teneor optulari in extrema necessitate constituto, reuocatur eo ipso quo cessat illa necessitas, quod est absurdum; semper enim manet illud ius & illud dictamen, etiam defectu materiæ hinc & nunc non me obliget actu) sed quia cessat voluntate legislatoris, qui manentibus iisdem circumstantiis materiæ, potest illud tollere. hoc enim interest inter Ius naturale & positiuum, quòd Ius naturale semper vim habeat, manentibus iisdem circumstantiis materiæ; Ius positiuum possit tolli, etiam si nulla mutatio fiat circa materiam.

Ius naturæ non potest abrogari.

Respondet igitur, non fuisse aliquod præceptum naturale iubens rerum communitatem & vetans diuisionem: sed omnia dicuntur *Iure natura*

Iure natura, partim negatiuè, quia *Ius naturæ* diuisionem non fecit, aut præcepit: partim positiuè, quia omnibus potestatem fecit vtendi quauis re, & dominijs capiendi, priusquam ab aliquo sit occupata, quod Ius etiamnum durat.

Obicitur 2. Cap. Dilectissimis, 12. q. 1. dicit Clemens I. *Communis vltus omnium, que sunt in hoc mundo, omnibus esse debuit; sed per iniquitatem alius dixit hoc esse suum, & alius istud, & sic inter mortales facta est diuisio*. Respondeo, omnis varijs expolitionibus, sensum esse, per iniquitatem hominum fuisse occasionem datam cur recta ratio dicitur esse faciendam diuisionem, cum ante iniquitatem omnia essent communia. Canon enim iste acceptus est ex epistola 5. S. Clementis, qua hortatur Fideles, qui erant Ierosolymis, ad vitam communem, ex eo quòd sit consentanea statui innocentie, vbi non erat *meum & tuum*; rerum autem diuisio orta fit occasione peccati.

Obicitur Tertio, Patres dicunt neminem debere dicere, *Hoc est meum, hoc est proprium*; eo quòd omnia sunt communia. ita Ambros. in cap. 12. Luca, Chrylost Hom. 10. in Epist. 1. ad Corinth. in moral. & Orat. in S. Philogonium, &c. Respondeo, Tantum volunt, neminem ita sibi rem aliquam debere vindicare, quin paratus sit eam, quando necesse erit, cum altero communicare, eò quòd in necessitate omnia sint communia. de quo plura supra, de eleemosyna. q. 3. 2.

DVBITATIO III.

Quo Iure facta sit hæc diuisio.

Resp. & Dico Primò, non esse factam Iure diuino. Deus enim neq; fecit diuisionem illam primam, neque eam præcepit fieri. Dedit quidem Israëlitis spolia Aegyptiorum, & regna Chanaitarum; hoc tamen factum est præter vltatum morem. Denique Deus nusquam in Scripturis reuelauit hanc diuisionem esse faciendam.

Dico Secundò, non esse etiam facta propriè Iure naturali. Probatur, quia Ius naturæ neque fecit hanc diuisionem, cum omnia reliquerit communia; neque etiam præcepit eam fieri, neque natura secundum se ad eam inclinat: non enim illam quaerit, nisi in vita ciuili, vbi viuendum cum alijs, & suppositis incommodis ex hominum prauitate prouenientibus. Hac ratione matrimonium dicitur esse Iuris naturæ; nimirum quia natura secundum se, id est, extra vitam politicam, & sepositis externis incommodis calibaus, ad illud inclinat: non sic ad rerum diuisionem.

Dico Tertio, Hæc diuisio facta est Iure gentium, vt habetur d. 1. cap. *Ius gentium est sedium occupatio*. & 7. de Iustitia & Iure. L. *Ex hoc iure dominia dicuntur facta*, &c. Hoc tamen non est ita intelligendū, quasi sit aliquod præceptum apud omnes, sed quia commune omnium iudicium est, diuisionem rerum expedire tum ad pacem, tum ad meliorem rerum administrationem; idque spectata mortaliū conditione, quæ sui est amans, & alieni negligens; quæ cupiditati & ambitioni miserè est subiecta. Itaque hoc *Ius gentium* nihil est aliud quam commune hominum iudicium, & gentium consensus: vel est concessio & ius ex communi iudicio & consensu proueniens. Et quia hæc vitia plerumque in genere humano regnant apud omnes nationes; ideo expedientissimum fuit apud omnes fieri

Maiores effectus si res mansissent communes.

Obiectiones.

Sententia Scoti.

In statu innocentie communitas rerum non fuit præcepta.

Ius naturæ non potest abrogari.

4

Quo modo omnia dicuntur Iure natura communia.

5

6

7

8

9

Quid intelligitur per Ius gentium.